

Suomen kieli ja kirjallisuus

T1

3. Oppilas harjoittelee omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista. (S1)
4. Oppilas jakaa kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään **itselleen tutuissa vuorovaikutustilanteissa**. (S1)
5. Oppilas osaa esittää ja jakaa omia kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään **erilaisissa vuorovaikutustilanteissa**. (S1)
6. Oppilas osaa toimia tavoitteellisesti erilaisissa **vuorovaikutustilanteissa** sekä **esittää ja perustella omaa mielipidettään**. (S1)

Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet Oppilas vahvistaa taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä taitoaan ilmaista mielipiteensä.

T2

3. Oppilas harjoittelee oman mielipiteensä ilmaisemista, tilanteeseen sopivaa äänen käyttöä ja toisten kuuntelemista. (S1)
4. Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä. Oppilas osaa ottaa toiset huomioon **ryhmäviestintätilanteissa**. Oppilas vahvistaa vuorovaikutustaitojaan. (S1)
5. Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen toiset huomioon ottaen. **Oppilas harjoittelee huomaamaan omien valintojen vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa**. (S1)
6. Oppilas osaa antaa ja ottaa vastaan rakentavaa palautetta. **Oppilas osaa toimia ryhmäviestintätilanteissa toiset huomioon ottaen. Oppilas osaa mukauttaa vuorovaikutustaan erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin sopivaksi**. (S1)

Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet Oppilas oppii huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia ryhmäviestintätilanteissa ja ottamaan muut ryhmän jäsenet huomioon.

T3

3. Oppilas harjoittelee erilaisia **kokonaisilmaisun keinoja**. Oppilas osallistuu **ohjatusti erilaisiin viestintä- ja esitystilanteisiin**. (S1)
4. Oppilas harjoittelee monipuolisia **kokonaisilmaisun keinoja** erilaisissa **viestintä- ja esitystilanteissa**. (S1)
5. **Oppilas käyttää joitakin kokonaisilmaisun keinoja**. Oppilas harjoittelee **valmistellun puhe-esityksen pitämistä**. (S1)
6. Oppilas osaa **käyttää kokonaisilmaisun keinoja viestintä- ja esitystilanteissa**. Oppilas osaa **valmistella ja pitää puhe-esityksen**. (S1)

Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut Oppilas oppii käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa.

oppimisen tavoitteet	
T4	
3.	Oppilas harjoittelee havainnoimaan sekä itseään että muita viestijänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. (S1)
4.	Oppilas kehittää kykyään toimia viestijänä . Oppilas harjoittelee ottamaan palautetta vastaan ohjatusti. (S1)
5.	Oppilas harjoittelee tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan viestijänä . Oppilas harjoittelee ottamaan vastaan palautetta omasta toiminnastaan . Oppilas harjoittelee ohjatusti antamaan palautetta muille. (S1)
6.	Oppilas tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan viestijänä . Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja harjoittelee antamaan palautetta muille. (S1)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä ja tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämiskohteitaan.
T5	
3.	Oppilas harjoittelee erilaisten tekstien lukemista . Oppilas harjoittelee ohjatusti arvioimaan lukemisen taitoaan. Oppilas tutustuu tekstinymmärtämisen strategioihin . (S2)
4.	Oppilas harjoittelee erilaisten tekstien sujuvaa lukemista. Oppilas harjoittelee arvioimaan omaa lukemisen taitoaan . Oppilas harjoittelee käyttämään erilaisia tekstinymmärtämisen strategioita. (S2)
5.	Oppilas harjoittelee lukemaan ikätasolleen sopivia tekstejä . Oppilas käyttää ohjatusti joitakin tekstinymmärtämisstrategioita . Oppilas harjoittelee tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan ja itseään lukijana (S2)
6.	Oppilas lukee ikätasolleen sopivia tekstejä sujuvasti . Oppilas käyttää joitakin tekstinymmärtämisen perusstrategioita. Oppilas osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan ja itseään lukijana . (S2)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas sujuvoittaa lukemistaan ja oppii käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan.
T6	
3.	Oppilas harjoittelee kehittämään ajattelutaitojaan ja laajentaa sana- ja käsitevarantoaan erilaisia tekstejä tutkimalla. Oppilas harjoittelee sanojen luokittelua merkityksen ja muodon perusteella. (S2)
4.	Oppilas harjoittelee selittämään ja vertailemaan sanojen erilaisia muotoja ja merkityksiä ja niiden hierarkioita. Oppilas tutkii ja vertailee monimuotoisia tekstejä. Oppilas laajentaa sana- ja käsitevarantoaan. (S2)
5.	Oppilas harjoittelee tunnistamaan erilaisten tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Oppilas laajentaa sana- ja käsitevarantoaan. (S2)
6.	Oppilas tunnistaa ohjatusti erilaisten tekstien kielellisiä, visuaalisia ja tekstuaalisia piirteitä sekä pohtii tekstin tavoitteita . Oppilas laajentaa sana- ja käsitevarantoaan. (S2)

Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas kehittää monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentaa sana- ja käsitevarantoaan.
T7	
3.	Oppilas harjoittelee ohjatusti etsimään tietoa erilaisista lähteistä. Oppilas harjoittelee ohjatusti havaitsemaan lähteiden luotettavuutta. (S2)
4.	Oppilas etsii ohjatusti tietoa erilaisista lähteistä. Oppilas tunnistaa ohjatusti tekstien ja lähteiden luotettavuutta. (S2)
5.	Oppilas harjoittelee etsimään tietoa eri lähteistä. Oppilas osaa ohjatusti tehdä havaintoja käyttämiensä lähteiden luotettavuuden piirteistä. (S2)
6.	Oppilas käyttää tiedonhankinnassaan erilaisia lähteitä ja hakee tietoa niistä. Oppilas osaa nimetä joidenkin tietolähteiden luotettavuuden piirteitä. (S2)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas oppii hankkimaan tietoa, käyttämään monipuolisia tiedonlähteitä ja arvioimaan tiedon luotettavuutta.
T8	
3.	Oppilas tutustuu ohjatusti lastenkirjallisuuteen ja harjoittelee jakamaan lukukokemuksiaan. Oppilas tutustuu ohjatusti käsitteisiin juoni, henkilö, kertoja sekä tapahtumapaikka ja -aika. (S2)
4.	Oppilas tutustuu lastenkirjallisuuteen ja harjoittelee jakamaan lukukokemuksiaan myös monimediaisissa ympäristöissä. Oppilas harjoittelee ohjatusti tunnistamaan tekstistä käsitteitä juoni, henkilö, kertoja sekä tapahtumapaikka ja -aika. (S2)
5.	Oppilas harjoittelee kuvaamaan lukukokemuksiaan ja tietojaan myös monimediaisissa ympäristöissä. Oppilas harjoittelee ohjatusti erittelemään fiktiivisiä tekstejä käyttämällä käsitteitä juoni, henkilö, kertoja sekä tapahtumapaikka ja -aika. (S2)
6.	Oppilas osaa kuvata lukukokemuksiaan ja tietojaan myös monimediaisissa ympäristöissä. Oppilas osaa eritellä fiktiivisiä tekstejä käyttämällä käsitteitä juoni, henkilö, kertoja sekä tapahtumapaikka ja -aika. (S2)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas kehittää kirjallisuudentuntemustaan ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta sekä media- ja muita tekstejä kohtaan sekä oppii jakamaan lukukokemuksiaan myös monimediaisissa ympäristöissä.
T9	
3.	Oppilas harjoittelee tuottamaan ohjatusti yhtenäisen tekstin omien kokemusten, havaintojen ja ajatusten pohjalta. Oppilas harjoittelee ohjatusti tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana. (S3)
4.	Oppilas osaa mallien tai apukysymysten avulla tuottaa ajatuksiaan, kokemuksiaan ja mielipiteitään ilmaisevia tekstejä. Oppilas harjoittelee ohjatusti nimeämään vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana. (S3)

5.	Oppilas osaa ohjatusti tuottaa ajatuksiaan, kokemuksiaan ja mielipiteitään ilmaisevia tekstejä. Oppilas osaa ohjatusti eritellä vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana. (S3)
6.	Oppilas osaa tuottaa ajatuksiaan, kokemuksiaan ja mielipiteitään ilmaisevia tekstejä. Oppilas osaa eritellä vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana. (S3)
6.lk arviointi	Oppilas oppii ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistaa myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana.
T10	
3.	Oppilas osaa tuottaa ohjatusti mallien ja apukysymysten avulla erilaisia yksinkertaisia tekstejä. (S3)
4.	Oppilas osaa ohjatusti tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstejä itselleen tutuista aiheista. (S3)
5.	Oppilas harjoittelee ohjatusti käyttämään kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja yksinkertaisille kantaa ottaville teksteille tyypillisiä ilmaisutapoja. (S3)
6.	Oppilas osaa käyttää ohjatusti kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja yksinkertaisille kantaa ottaville teksteille tyypillisiä ilmaisutapoja. (S3)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas oppii tuottamaan kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä.
T11	
3.	Oppilas harjoittelee sujuvaa käsinkirjoittamisen taitoa. Oppilas edistää näppäintaitojaan. Oppilas harjoittelee oikeinkirjoituksen perusasioita. (S3)
4.	Oppilas vahvistaa käsinkirjoitus- ja näppäintaitojaan. Oppilas harjoittelee käyttämään oikeinkirjoituksen perusasioita omassa tekstissään. (S3)
5.	Oppilas vahvistaa käsinkirjoitus- ja näppäintaitojaan. Oppilas vahvistaa oikeinkirjoituksen perusasioita ja osaa käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa. (S3)
6.	Oppilas osaa kirjoittaa tekstejä sujuvasti sekä käsin että tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Oppilas osaa ohjatusti otsikoida ja jaksottaa tekstinsä sekä hallitsee keskeiset kirjoitetun yleiskielen käytänteet. (S3)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas sujuvoittaa käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja sekä vahvistaa kirjoitetun kielen ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa.
T12	
3.	Oppilas osaa ideoida ja tuottaa tekstiä mallien tai apukysymysten avulla. Oppilas tutustuu palautteen antamiseen ja vastaanottamiseen teksteistä. Oppilas harjoittelee ohjatusti tekemään havaintoja omasta tekstistään. Oppilas tutustuu ohjatusti lähteiden käyttämiseen. Oppilas tutustuu ohjatusti tekijänoikeuksiin. (S3)
4.	Oppilas suunnittelee ja tuottaa tekstiä ohjatusti. Oppilas harjoittelee ohjatusti antamaan ja vastaanottamaan palautetta teksteistä. Oppilas harjoittelee tekemään havaintoja omasta tekstistään. Oppilas tutustuu lähteiden käyttämiseen. Oppilas tutustuu tekijänoikeuksiin. (S3)

5.	Oppilas harjoittelee ohjatusti muokkaamaan tekstiään palautteen pohjalta. Oppilas harjoittelee arvioimaan omia tekstejään sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta teksteistä. Oppilas harjoittelee ohjatusti käyttämään lähteitä. Oppilas harjoittelee noudattamaan tekijänoikeuksia. (S3)
6.	Oppilas osaa ohjatusti muokata tekstiään palautteen pohjalta. Oppilas osaa arvioida omia tekstejään sekä antaa ja vastaanottaa palautetta teksteistä. Oppilas osaa ohjatusti käyttää lähteitä. Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia. (S3)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas kehittää tekstin tuottamisen prosessejaan ja taitoaan tuottaa tekstiä yhdessä, arvioida omia ja muiden tekstejä ja ottaa vastaan palautetta omista teksteistä. Hän oppii toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen.
T13	
3.	Oppilas vahvistaa kielitietoisuuttaan ja tutkii ja tarkkailee kieltä.(S4)
4.	Oppilas tutustuu kieltä ja sen rakennetta kuvaaviin käsitteisiin. Oppilas ymmärtää kielellisten valintojensa vaikutuksia.(S4)
5.	Oppilas laajentaa tietämystään kielen rakenteesta. Oppilas tunnistaa kielellisiä piirteitä kuvaavia käsitteitä sekä käyttää niitä ilmaisussaan.(S4)
6.	Oppilas osaa tehdä havaintoja kielellisten valintojen vaikutuksista eri tilanteissa. Oppilas osaa kuvailla sopivien käsitteiden avulla erilaisissa tilanteissa tuotettujen kielen ja tekstien piirteitä ja rakenteita.(S4)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas oppii vahvistamaan kielitietoisuuttaan, tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja sekä käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan. Hän oppii ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia.
T14	
3.	Oppilas tutustuu ohjatusti erilaisiin ikäkaudelleen sopiviin teksteihin. Oppilas harjoittelee ohjatusti valitsemaan erilaisia ikäkaudelleen sopivia tekstejä. Oppilas tutustuu ohjatusti kirjastopalveluihin. (S4)
4.	Oppilas harjoittelee ohjatusti laajentamaan lukemaansa tekstivalikoimaa ja valitsemaan luettavakseen erilaisia ikäkaudelleen sopivia tekstejä. Oppilas harjoittelee ohjatusti kirjastopalvelujen käyttöä. (S4)
5.	Oppilas laajentaa ohjatusti lukemaansa tekstivalikoimaa. Oppilas harjoittelee valitsemaan luettavakseen erilaisia ikäkaudelleen sopivia tekstejä. Oppilas harjoittelee kirjastopalvelujen käyttöä. (S4)
6.	Oppilas on lukenut sovitut kaunokirjalliset ja tietoteokset. Oppilas osaa valita luettavakseen erilaisia ikäkaudelleen sopivia tekstejä. Oppilas osaa käyttää kirjastopalveluja itsenäisesti. (S4)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista	Oppilas laajentaa tekstivalikoimaansa ja lukee lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä oppii käyttämään kirjastoa.

johdetut oppimisen tavoitteet	
T15	
3.	Oppilas tutustuu ohjatusti kielten ja kulttuuristen piirteiden yhtäläisyyksiin ja eroihin. Oppilas kertoo ohjatusti median ja kulttuuripalvelujen käytöstään. (S4)
4.	Oppilas tutustuu kielten ja kulttuuristen piirteiden yhtäläisyyksiin ja eroihin. Oppilas kuvaa itseään kiinnostavaa media- ja kulttuuritarjontaa. (S4)
5.	Oppilas harjoittelee ohjatusti vertailemaan kielten ja kulttuuristen piirteiden yhtäläisyyksiä ja eroja. Oppilas harjoittelee kuvaamaan median ja kulttuurin roolia arjessaan. (S4)
6.	Oppilas osaa ohjatusti vertailla kielten ja kulttuuristen piirteiden yhtäläisyyksiä ja eroja. Oppilas osaa kuvata median ja kulttuurin roolia arjessaan. (S4)
Valtakunnallinen opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Oppilas oppii kehittämään omaa kielellistä ja kulttuurista identiteettiään, arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä käyttämään mediaa ja kulttuuripalveluja.